

T.C. MİLLÎ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Say: 12990
Tarih: 27.05.2021

45877

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Brezilya Donanması'na ait "NAe São Paulo" adlı 265 metrelik, 32.800 tonluk dünyanın en eski uçak gemisi 12 Mart 2021 yılında açık arttırmayla Türkiye'deki geri söküm tersanesi SÖK Denizcilik ve Tic. AŞ'yi temsilen Rio de Janerio şirketi Cormack Maritima tarafından Mayıs-Haziran ayları arasında Aliağa' da sökülme üzere alınmıştır. Söz konusu uçak gemisinin 600 ton asbest, ağır yağ, ağır metal, poliklorürler, bifeniller, radyoaktivite barındırdığı iddia edilmektedir.

Norveç, Danimarka, Hollanda, Belçika, İngiltere, Polonya, Portekiz, İspanya, Ukrayna, Rusya Federal Cumhuriyeti, Brezilya, Meksika gibi pek çok ülkede gemi söküm tesisleri bulunmasına karşın bu ülkelerdeki gemi söküm tesisleri, çevresel ve toplumsal maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle çalıştırılmamaktadır. Hindistan, Pakistan, Bangladeş, Çin Halk Cumhuriyeti ve Türkiye'de İzmir Aliağa'daki tesislerde ise gemi sökümü devam etmektedir. Öte yandan hurdaya çıkarılan gemilerin çıkış yerinde kanserojen madde içeren kimyasalların minimize edildikten sonra gönderilmesi gerekirken Aliağa'ya gönderilen bu gemide buna riayet edilmediği bilinmektedir.

1992 yılında yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi'ne Türkiye 1994 yılında taraf olmuştur. Sözleşmenin amacı, tehlikeli ve diğer atıkların sınırlar ötesi taşınması, bertaraf edilmesi ve geri dönüşümünden doğabilecek tehlikeleri ortadan kaldırmaktır. Devletin; asbestin insan sağlığı ve çevrede yol açtığı tehlikeleri göz önüne alarak taraf olduğu uluslararası anlaşmalar, yasalar ve Anayasa gereği, halkın sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkını koruması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

45877

- 1- Aliğa'ya sökülme üzere getirilecek NAe São Paulo isimli geminin 600 ton asbest ve çeşitli kanserojen maddeleri içerdiği iddiası doğru mudur?
- 2- Bu geminin söküm işlemleriyle ilgili yürütülen süreç Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
- 3- Gemi söküm işleminin çevre ve insan sağlığını kötü etkileyeceği yönünde kaygılarını dile getiren sivil toplum örgütleriyle görüşmeyi planlıyor musunuz?
- 4- Böylesine ağır kimyasal maddeler içeren bir geminin sökülmesinin insan ve çevre sağlığı üzerinde yaratacağı olumsuz sonuçlardan haberdar mısınız? Buna yönelik bir çalışmanız var mıdır? Çevreye vereceği zararın risk analizi yapılmış mıdır?
- 5- Gemi söküm işlemlerinde uluslararası standartlara uyulacak mıdır? Buna yönelik bir çalışmanız ya da aldığınız denetimler var mıdır?
- 6- NAe São Paulo gemisinin Gaz Free raporu alınmış mıdır?
- 7- Aliğa tesislerinde şimdiye kadar kaç gemi söküm işi yapılmıştır?
- 8- Sökmek üzere gemi söküm bölgesine getirilen hurda NAe São Paulo geminin, deretizasyon işleminin yapıldığına dair deretizasyon istisna belgesi var mıdır?
- 9- Sökülecek olan NAe São Paulo Gemisi İle İlgili Atık Ve Tehlikeli Atık Kapsamında Değerlendirilen Maddelerin Bertarafı İçin neler yapılmıştır?